

RANNIKON PUOLUSTAJA

Rannikkotykistön Upseeriyhdistyksen
julkaisema tiedonantolehti N:o 3/59

Lokakuu 1959

ILMAN LIIKKUVAA PUOLUSTUSTA EI OLE MYÖSKÄÄN KIINTEÄÄ PUOLUSTUSTA

Rannikkotykistö osoitti viime sodissamme joustavan mukautumiskykynsä kehittämällä ja muuttamalla organisatiotaan aina sodan kokemusten ja vaatimusten mukaisesti. Ennen Talvisotaa annettiin aselajissamme vain kiinteän rannikkotykistön vaatimaa koulutusta, mukaanluettuna patterin lähipuolustus. Talvisota osoitti kuitenkin, että rannikkotykistön täytyy pystyä myöskin liikkuvaan sodankäyntiin. Niinpä sodan aikana perustettiin jalkaväkipataljoonia ja erillisiä jv-osastoja rannikkotykistön piirissä. Näin syntyi käsite ”rannikkojoukot”. Jatko sodassa oli jo alusta lähtien rannikkopataljoonia ja myöhemmin perustettiin rannikkojoukkoihin erillisiä sekakomppanioita, torjuntakomppanioita, jotka oli tarkoitettu käytettäväksi maihinnousun torjuntaan.

Viime sotiemme kokemusten tuloksena syntyi rannikkotykistöön myöskin moottoroitu rannikkotykistö. Moottoroidun rannikkotykistön tarpeellisuus havaittiin nopeasti jo Jatkosodan alussa hyökkäysvaiheen aikana 1941 ja yhtä kouraantutuvasti kesän 1944 katkerissa torjuntataisteluissa. Tämä kehitys sai niin sen kuin rannikkojalkaväenkin osalta vahvistuksena Puolustusvoimain uudelleenjärjestelyssä joulukuussa 1952, jolloin perustettiin Vaasan Rannikkopatteristo sekä Rannikkopataljoona Suomenlinnan Rannikkotykistörykmenttiin.

Pitkät merirajamme huomioonottaen ei kiinteitä pattereita riitä tarpeellista määrää rannikoillemme vastaisuudessakaan, vaan on välimaaston puolustukseen sekä painopisteiden luomiseen käytettävä moottoroitua rannikkotykistöä. Lisäksi moottoroitu rannikkotykistö on tarvittaessa käytettävissä myöskin puhtaasti maaintaman taisteluihin, missä se pitkän kantomatkinsa sekä hajaryhmityksen mahdollistaman laajan ampumasektorinsa ansiosta tulee kysymykseen etupäässä yhteistykistönä. On kuitenkin muistettava, että maihinnousun torjunnassa moottoroidun rannikkotykistön päätehtävänä on merimaaliampunta, missä maalit ovat ”lihavampia” ja tulokset ratkaisevampia kuin ammunassa hajamaaleihin maalle.

Moottoroidun rannikkotykistön menetelmät sitä perustettaessa lainattiin alussa suoraan kiinteältä tykistöltä. On kuitenkin selvä, että kiinteän tykistön välineet olivat vain tilapäisratkaisu. Alkuvaikeuksien jälkeen onkin moottoroidussa tykistössämme ruvettu tästä pyrkimään eteenpäin ja kehittämään välineitä ja menetelmiä kenttäkelpoisemmiksi, kevyemmiksi sekä paremmin liikkuvan sodankäynnin vaatimuksia vastaaviksi. Tuloksiin onkin jo päästy varsinkin keskiön keventämisessä ja yksinkertaistamisessa. Kun moottoroitu rannikkotykistö on tavallaan kiinteän rannikkotykistön ja kenttätykistön välirengas, on ensikädessä sen tehtävänä kaikin puolin pyrkiä lähentämään näitä sisaraselajeja toisiinsa. Koska rannikkotykistö pystyy ampumaan niinhyvin maalle kuin merelle, olisi mtr:n lähiajan tehtävänä nyt soveltaa ja kehittää rt:n meriampumamenetel-

SUOMENLINNAN RANNIKKOTYKISTÖ- RYKMENTTI

1. 21.—27. 9. pidettiin KotRPston kanssa yhteinen ampumaleiri Rankin—Kirkonmaan alueella. Leiri onnistui erinomaisesti, antoi hyödyllisiä kokemuksia ja lujitti entisestäänkin hyviä naapurussuhteita.

2. Rykmentin henkilöstössä on tapahtunut kesän kuluessa runsaasti muutoksia. Evl E L a a k s o n e n on siirretty PE:aan. Hänen tilalleen on määrätty maj E H a v o ja majuri Havon paikalla istuu kapt J V a l t a n e n. Kapt G H e r m a n s s o n on siirretty IlmavE:aan. Ltn P. E l o m a a siirtyi eläkkeelle ja hänen tilalleen on määrätty ltn J T u r k k a. Rykmenttiin on lisäksi siirretty ylil O V e h m a s ja kapt H A i t t o l a.

TURUN RANNIKKO- TYKISTÖRYKMENTTI

1. Turun Rannikkotykistörykmentti vietti tänä vuonna vuosipäiväänsä 10. 9. 59 Utön linnakkeella karuin, mutta vaikuttavin sotilaallisin juhlamenoin.

Rykmentin eri yksiköt olivat kokoontuneet Utöseen tykistöleirin merkeissä. Juhlajumalanpalvelus sekä paraatikatselmus pidettiin harjoituskentällä, missä II Pston komentaja, evl P C e d e r b e r g ilmoitti joukot rykmentin komentajalle, ev V K a r v i s e l l e. Päiväjuhlaa vietettiin Utön kotiseutuyhdistyksen uudessa talossa, missä evl P C e d e r -

berg piti juhlaesitelmän Utön linnakkeen osallistumisesta sotatoimiin.

2. Upseerien kertausharjoituskurssi järjestettiin rykmentissä 31. 8.—24. 9. 59 välisenä aikana Utössä, joten myös kertausharjoitusupseerit osallistuivat vuosipäivän viettoon.

RANNIKKOTYKISTÖN KOEAMPUMA-ASEMA

Rannikkotykistöön kuuluvaksi on lasketava myös huomaamaton ja pieni laitos, RtKoeAs, jonka olemassaolo muistetaan usein vasta silloin, kun etsitään syntipukkia epäonnistuneille ammunnoille. Rannikkotykistön pienin ”joukko-osasto” ei ole tottunut suureen julkisuuteen, vaan toimii omalla työsarallaan suurten joukko-osastojen varjossa ja osittain niiden avun turvin.

Katajaluotoon sijoitettu RtKoeAs on erikoistunut suorittamaan rannikkotykistön ja merivoimien asekalustoon liittyviä ammuntoja.

RtKoeAs perustettiin v:n 1952 uudelleenorganisaatiossa ja sijoitettiin Katajaluotoon. Kalustonsa se peri pääasiallisesti entiseltä MerivE:n ballistiselta toimistolta. Varsinainen koeampumatoiminta aloitettiin v 1953 puolittain improvisoiden, koska edellytykset rakenteiden puolesta olivat lähes olemattomat. Tyydyttävät olosuhteet oli kuitenkin luotu jo v 1956 loppuun mennessä, jolloin oli kunnostettu ampumapaikat, Weibel-tornit, mittaahuone yms. Sosiaalisten olojen parantajaksi oli saatu uusi sauna. Majoitusoloissa tapahtui v 1957 huomattava paranus, kun Katajaluodon merivartioasema siirtyi Kuningassaareen ja jätti perinnöksi yhden asuinrakennuksen kalustoineen. Kuluvana vuonna asema saa uuden kasarmin, joka valmistuu marraskuussa.

miä niin, että kenttätykistö nykyisine välineineen pystyisi niillä tulittamaan liikkuvia maaleja. Tässä tulisivat ensikädessä kysymykseen arviomenetelmät, joilla voidaan ampua ilman keskiötäkin.

Myöskin rannikkopataljoonalla on ollut ja on edelleenkin vaikeuksia uuden aselajin haaran kehittämisessä. Monia arvokkaita niin kalusto- kuin menetelytapakokeilujakin on suoritettu ja myöskin on jonkunverran saatu uutta merikelpoista kalustoa. Suurin vaikeus asian eteenpäin viemisessä lienee kuitenkin nykyinen epäonnistunut rannikkojalkaväen organisaatio. Mutta olkoopa organisaatio mikä tahansa on selvää, että ilman orgaanista lähitorjuntavoimaa rannikkotykistö ei ole sodan aikana toimintakykyinen.

V. V-la

RtKoeAs:n vahvuus on varsin pieni, mutta kun naapurit ovat suhtautuneet myötämielisesti ja ymmärtämyksellä koeampumatoimintaan on pienen vahvuuden aiheuttamat hankaluudet voitettu. RtKoeAs onkin erityisesti kiitollisuuden velassa S1RtR:lle VaaRPstolle ja KSääAs:lle.

RtKoeAs:n toiminnalle on ominaista virkakojoa tuntematon sysäyksittäinen työskentely. Tarvittaessa työskennellään vuorokaudet ympäri ja mahdollisia ampumataukoja ja kausiluonteisia taukoja käytetään sosiaalisten olojen tai omien toimintamahdollisuuksien parantamiseen. Parannustöitä on tällä hetkellä vuosiksi eteenpäin, mutta valitettavasti ylläpitävä huolto sitoo suhteellisen paljon työvoimaa ja siten varsinaiseen rakentavaan työhön liikenee vain murto-osa. Tämän vuoksi koeasemalaitteiden kehittäminen ja rakentaminen tapahtuu hitaasti ja huomaamattomasti, vaikka aliupseeri- ja värvätty-aines onkin erittäin hyvää.

RtKoeAs:n päällikkönä toimii maj R Grönholm apulaisenaan kapt V Lapinen.

KOTKAN RANNIKKO-PATTERISTO

1. Patteriston vuosijuhlaa vietettiin tänä vuonna normaalista poikkeavalla tavalla. Varsinaisena vuosipäivänä 9. 7. 59 tyydyttiin vain aamulla suoritettuun juhlalliseen lipunnostoon ja juhlalounaaseen yksiköittäin. Pääjuhla vietettiin 12. 7. jolloin patteristo kokonaisuudessaan osallistui Laivastoliiton järjestämään Ruotsinsalmen taistelun muistojuhlaan Varissaassa. Juhlaan osallistuvat lisäksi Kotkan kaupunki ja merivoimat. Patteriston upseeri- ja aliupseerikerhot järjestivät lisäksi perinteelliset iltajuhlansa.

2. 3. Divisioonan ampumestaruuskilpailuihin osallistui patteriston kantahenkilökunnan joukkue erinomaisella menestyksellä. Joukkue saavutti ensimmäiset tilat sotilaspistoolin kuvioammunnassa tuloksella 263.50 ja isopistooliammunnassa tuloksella 524.00 sekä oli toinen sotilaspistoolin kouluammunnassa tuloksella 260.50.

VAASAN RANNIKKO-PATTERISTO

1. VaaRPsto osallistui elokuussa yhden väli vuoden jälkeen kenttätöykistön ampumaleiriin Rovajärvellä. Patteristo on vuosittain jatkanut rakennustoimintaa leirialueella joten tällä hetkellä siellä on valmiina Jokilampien rannoilla Lapin punahongasta uudisrakenteita: 2 miehistökasarmia, miehistön hirsisauna, esikuntarakennus ja yksi aliupseerirakennus.

2. Kahden viikon hengähdystauon jälkeen osallistui patteristo S1RtR:n järjestämään sotaharjoitukseen syyskuussa Porkkalassa sekä siitä viikon kuluttua — syys—lokakuun vaihteessa meritj-ryhmällä PorPr:n sotaharjoitukseen, joten patteristo hyvin puolustaa paikkaansa liikkuvana rannikkotöykistönä. Seuraava leiri on marraskuussa Porkkalassa.

HANGON RANNIKKO-PATTERISTO

1. 17—23. 9. 1959 pidettiin Hästö—Busön alueella HanRPston ja TurRtR:n yhteisleiri, johon osallistui myös osia meri- ja ilmapuimista.

2. Lyhyen ”ranskalaisen visiitin” jälkeen siirrettiin kapteeni H Aittola takaisin S1RtR:iin 8. 10. ja neljä päivää myöhemmin 12. 10. kapteeni A Salin Pääesikuntaan. Kapteeni A Veriö siirrettiin TurRtR:stä 16. 9. Hangon Rannikkopatteristoon.

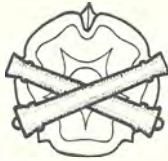
3. HanRPston huomattavimpana tapauksena on ehkä pidettävä sitä, että Örö sai monien hankaluuksien jälkeen toivomansa kansakoulun. Koulun toiminta alkoi 28. 9. 1959, jolloin opettaja Inger Westergren (kapt evp L Westergrenin tytär, vanha Örön asukas) sisäänkirjoitti kaikki seitsemän Örösä kansakouluikässä olevaa lasta.

MERISOTAKOULU

1. Koulussa on kuluvan syksyn aikana toiminta huomattavasti vilkastunut. Käynnissä olevista kursseista mainittakoon kapteenikurssi 10, merikadettikurssit 29 ja 30, kanta-aliupseerien peruskurssi 18. II jakso sekä upseerikurssi 36.

2. 18. 10. koulu vietti vuosijuhlaansa. Juhlapäivän ohjelmassa olivat paraati, ohimarsi, juhlahumalanpalvelus ja juhlaounas. Iltajuhlat vietettiin paikallisilla upseeri- ja aliupseerikerhoilla. Suomenlinnan upseerikerholla vietettiin samassa yhteydessä koulusta siirtyneiden upseerien läksiäisiä. Näihin kuuluivat kom P Juntunen, komkapt E Helenius, kapt R. Hyvärinen ja kapt M Lappalainen sekä kaptl P Niemelä. Kouluun siirtyneitä ovat vastaavasti kom E Pakkala, komkapt T Mattila ja ltn L Hirvonen.

RANNIKKOTYKISTÖN UPSEERIYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS KYMINLINNASSA 28.-29. 11.

1. Rannikkotyökistön Upseeriyhdistyksen vuosikokous pidetään 28—29. 11. 1959 Kymminlinnassa Kotkan Rannikkopatteriston suojissa. Ensimmäinen päivä käsittää varsinaisen vuosikokouksen, toinen päivä käytetään tutustumiseen patteriston koulutuslinnakeisiin. Päivien ohjelmasta mainittakoon seuraavaa

le tai kapt A Kantolalle puh Helsinki 66 82 29 25. 11. 1959 mennessä osallistumiseen kokoukseen ja tällöin mainitsemaan haluaako

- kuljetuksen Helsingistä
- majoituksen Kymminlinnassa
- osallistua illalliseen

2. 28. 11. 1959

klo 14.00 Lähtö Helsingistä Eteläsatamasta linja-autolla Kymminlinna. Auto ajaa reittiä Pohjoisranta—Hakaniemi—Kulosaari jne.

klo 16.30 Rannikkosotilaskotiyhdistyksen tarjoamat tulokahvit.

klo 17.00 Vuosikokous KotRPston juhlasalissa. Ohjelmassa
— esitelmä, maj evp Olli Airola
— tauko
— vuosikokous

klo 20.00 Vuosikokousillallinen KotRPston kerholla.

3. KotRPsto järjestää majoituksen sitä haluville.

4. 29. 11. 1959

klo 08.00 Aamukahvi

klo 08.30 Lähtö tutustumismatkalle linnakkeille, perillä syödään lounas.

klo 16.00 paluu Kymminlinna, jossa syödään päivällinen.

klo 17.00 Lähtö Helsinkiin linja-autolla.

5. Autokuljetusten, majoituksen ja ruokailun järjestelyjen helpottamiseksi pyydetään jäseniä ilmoittamaan joukko-osastojen adjutanteil-

le tai kapt A Kantolalle puh Helsinki 66 82 29 25. 11. 1959 mennessä osallistumiseen kokoukseen ja tällöin mainitsemaan haluaako

— kuljetuksen Helsingistä

— majoituksen Kymminlinnassa

— osallistua illalliseen

6. Niitä jäseniä, jotka mahdollisesti matkustavat omilla autoillaan ja haluavat ottaa matkustajia, pyydetään ilmoittamaan paikkojen lukumäärä sekä puhelinnumeron, jonne voidaan ilmoittaa mahdollisten matkustajien mukaan tulosta; lähtö tapahtuisi tässä tapauksessa Eteläsatamasta klo 14.00.

7. Puku: palveluspuku, vuosikokousillallisella vierailupuku (olkanauhoineen).

8. Vuosikokouksessa tullaan halukkaille myymään yhdistyksen toimittama aselajimme historia Suomen rannikkotyökistö 1918—1958. Koska kirja ilmestyy vasta joitakin päiviä ennen kokousta, ei lopullista hintaa voida vielä ilmoittaa. Ennakkotilaaajille kirja kuitenkin maksaa 1.000.—, mistä jo aikaisemmin on ilmoitettu. Niille ennakkotilaaajille, jotka eivät lunasta kirjaa kokouksessa, lähetetään se tilausten saapumisjärjestyksessä vuosikokouksen jälkeen, kuitenkin jouluun mennessä. Jouluun alusta lähtien on kirjaa saatavana joukko-osastoissa tai yhdistyksen taloudenhoitajalta sekä mahdollisesti rannikkokaupunkien kirjakaupoista.

RANNIKON PUOLUSTAJA

RtUY:n tiedonantolehti n:o 3/59

Päätoimittaja: ev R Aaltonen, Suomenlinna, MeriSk
Toimittajat: kapt J Valtanen, Suomenlinna, E/SIRtR
kapt A Kantola, Helsinki, PE op-os